

බින් ලාඩන් ඝාතනයෙන් ඉක්බිතිවේ එක්සත් ජනපදය

In wake of Bin Laden killing: US targets American citizen in Yemen

බිල් වැන් ඕකන් විසිති

2011 මැයි 07

ඔසාමා බින් ලාඩන් ඝාතනය කල කොමන්ඩෝ ආක්‍රමනයෙන් යන්තම් දින පහක් ගතවෙද්දී එක්සත් ජනපදය යේමනයේ ඇමරිකානු පුරවැසියෙකු ඝාතනය කිරීමේ අරමුණෙන් ප්‍රිට්ටර් ඩ්‍රෝන් ප්‍රහාරයක් එල්ල කලේය.

06දා සවස වෝල්ස් ස්ට්‍රීට් ජර්නලය සඳහන් කල පරිදි එක්සත් ජනපද හා යේමන් නිලධාරීන්ට අනුව යේමනයේ ෂබ්වා පලාතේ දී මැයි 05දා සිදු කල ඩ්‍රෝන් ප්‍රහාරය සැලසුම් කරන ලද්දේ නිව් මෙක්සිකෝවේ උපත ලත් එක්සත් ජනපද පුරවැසිකම සහිත අන්වාර් අල් අව්ලාකි නමැති මුස්ලිම් පූජකවරයා ඝාතනය ඉලක්ක කර ගෙනය.

පසුගිය වසරේ මාධ්‍ය වාර්තාවලට අනුව ඔසාමා අල් අව්ලාකිගේ නම "ඉලක්ක කරන ලැයිස්තුවට" ඇතුලත් කලේය. ඒ ඔහුගේ පරිපාලනය කිසිදු සාක්ෂියකින් හෝ කිසිදු නීතිමය රැකවරනයකින් තොරව "විශේෂිතව නම්කල ගෝලීය ත්‍රස්තවාදියෙක්" යයි ජනාධිපතිට හැඟියන ඕනෑම එක්සත් ජනපද පුරවැසියෙකු අන්තර්ජාතික ලෙස ඝාතනය කිරීම සඳහා බුෂ්ගේ ධවල මන්දිරය පවා ඉල්ලා නොසිටි අයිතියක් පවරාගැනීමෙන් පසුව ය.

අල් අව්ලාකි මරාදැමීමේ අරමුණෙන් විදින ලද මිසයිලය ඔහු වෙනුවට සහෝදරයින් දෙදෙනෙකුට මරු කැඳවූ අතර යේමන් ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය ඔවුන් මුසායිඩ් මුබාරක් හා අබ්දුල්ලා අල් ඩගාරි ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. ඔවුන් ගමන්ගත් මෝටර් රිය හෙල්ෆයර් මිසයිලයට ගොදුරු වූ අතර දෙදෙන එතැන ම මියගොස් මාර්ගයේ ගමන්ගත් අයෙක් තුවාල ලැබීය.

"බින් ලාඩන් මියයාමෙන් පසුව ආන්ඩුව අපගේ ප්‍රදේශ වලට පහර දීම සඳහා එක්සත් ජනපදයට ඉඩ දී ඇති බව අපි දන්නෙමු" යයි ප්‍රදේශයේ ගෝත්‍රික නායකයෙකු එක්සත් අරාබි එමිරේට්හි නැෂනල් දිනපතා පුවත්පතට පවසා තිබුණි.

එක්සත් ජනපදයේ පිටුබලය ලබන ජනාධිපති අලි අබ්දුල්ලා සාලේගේ ආන්ඩුවට එරෙහි තෙමසක් ගතව තිබෙන යේමන් ජනතා නැගීටීමේ ලොකුම පෙලපාලියකින් ඉක්බිතිවේ මෙම ඝාතන සිදුවිය. සනා අගනුවර ප්‍රධාන මහාමාර්ගයේ සැතපුම් ගනනක් දිගට දස දහස් සංඛ්‍යාත ජනයා මහ වැසි මැදදේ පෙලපාලි දැක්වූහ.

වසර 33ක් බලයේ සිටින සාලේ නමා ඉවත් කිරීමට කෙරෙන ඉල්ලීම් නොතකා මේ වන විට යේමන් වැසියන් 140ක් ඝාතනය කර තිබෙන තිරිසන් මර්දනයක් දියත් කර ඇත. දින 30ක් ඇතුලත ඔහු ඉල්ලා අස්විය යුතුයයි යෝජනා කරමින් ගල්ෆ් සහයෝගිතා කවුන්සිලය විසින් කපුකම් කල ගිවිසුමකට අත්සන් තැබීම ඔහු ප්‍රතික්ෂේප කලේය. ඔහුගේ තත්ත්වයට වොෂින්ටනයේ පිටුබලය ලැබෙන බවට විරුද්ධවාදීන් වෝදනා කරන අතර දේශපාලන විශ්ලේෂකයින් අනතුරු අගවා ඇත්තේ ඔසාමා බින් ලාඩන් මරා දැමීමෙන් පසුව එක්සත් ජනපද පාලනාධිකාරය එහි සහාය තවත් දැඩි කරනු ඇති බව ඔවුන්ගේ විශ්වාසය බවයි.

එක්සත් ජනපද ප්‍රහාරයකින් සාලේගේ නියෝජිතයෙක් ඇතුලු තවත් පුද්ගලයින් ගනනාවක් මරා දැමුනු 2010 මැයි මාසයෙන් පසුව යේමනයට එල්ලවූ ප්‍රථම මිසයිල් ප්‍රහාරය එය බව දැක්වේ. 2009 දෙසැම්බරයේ එල්ල කල එවැනි තවත් කෲස් මිසයිල් ප්‍රහාරයකින් සිවිල් වැසියන් 40කට වැඩි සංඛ්‍යාවක් මරා දැමුණි.

බින් ලාඩන් ඝාතනයෙන් පසුව පලමු වතාවට එක්සත් ජනපදය 05 දින සවස් යාමයේ පකිස්ථානයට ඩ්‍රෝන් මිසයිල් ප්‍රහාරයක් එල්ල කලේය. ඉන් උතුරු වසිරිස්ථානයේ අඩුම ගනනේ මිනිසුන් 15ක් මිය ගියේය. ඩැටා කේල් ප්‍රදේශයේ එක දිගට මිසයිල් ප්‍රහාර 8ක් වටියේ ගම්මානයේ හෝටලයකට සෙමනේරියකට හා වාහනයකට එල්ල විය.

ප්‍රහාරය සිදුවූයේ සිය භූමියෙහි තවදුරටත් කිසිදු ඒකපාර්ශවික ඇමරිකානු මිලිටරි මෙහෙයුම් සිදු කිරීමට එරෙහිව පකිස්ථාන ආන්ඩුව හා මිලිටරිය විසින් කල අනතුරු ඇඟවීමත් සමග ම ය. තව ද එය රට තුල යොදවා සිටින ඇමරිකානු මිලිටරියේ හා සිද්ධිප්ති ඔත්තුකරුවන් සංඛ්‍යාව තියුනු ලෙස පහත හෙලිය යුතු බව ද කියා තිබුණි.

මේ අතර වොෂින්ටනය ලිබියාවේ සිය මිලිටරි මැදිහත්වීම් දැඩි කිරීමට සූදානම් වන බවට ද වැඩෙන ඇඟවීම් පවතියි. ලිබියානු ක්‍රියාත්මකය පිලිබඳව එක්සත් ජනපදය හා තේටෝ සහකරුවන් තම දෙවන සැසිය පැවැත්වෙන රෝමයේ සිට කතාකරමින් රාජ්‍ය ලේකම් හිලරි ක්ලින්ටන් ලිබියානු නායක මුචම්මර් ගඩාෆි එක්සත් ජනපදය, බ්‍රිතාන්‍යය, ප්‍රන්සය හා ඉතාලිය විසින් පිටුබලය දෙන ඊනියා කැරලිකරුවන්ට එරෙහි සියලු මිලිටරි ක්‍රියාත්මකයන් අත්හිටුවා බලය අත්හල යුතු බවට බල කල අතර ඔහු ඊට එකඟවන තෙක්ම "ඔහුගේ හමුදාවන්ට අපි පහර දෙන්නෙමු" යයි දිවිලිය.

මැද පෙරදිග නැගීටීම් ආවරනය ලෙස යොදාගනිමින් එක්සත් ජනපදය හා බටහිර යුරෝපීය බලවතුන් ලිබියාව තුල සිවිල් යුද්ධයක් අවුල්වා ඇත්තේ ප්‍රබුබ බටහිර බලශක්ති සංගනයන්ට රටේ තෙල් සම්පතෙහි නිර්බාධක පාලනය සහතික කරනු ඇති වඩාත් යටත් පාලන තත්ත්වයක් ප්‍රිපොලිහි ඇටවීමේ අරමුණ ඇතිවය.

බිම් මට්ටමේ මිලිටරි මෙහෙයුම් ඇතහිටීමත් සමග දැඩි බලයක් යෙදීම සඳහා කෙරෙන ඉල්ලීම් වැඩිවී තිබේ. 06 දින නිව් යෝර්ක් ටයිම්ස් කතුවැකියෙක් තේටෝට "එකමුතුව හා අධිෂ්ඨානය කැඳවාගනිමින්" සිවිල් යුද්ධය තුල "සමතුලනය නිමා කල" යුතු යයි ඉල්ලා සිටියේය. ඒ 10 හා ඒසී 130 ප්‍රහාරක ගුවන් යානා ලිබියාවට යලි පිටත්කර හරින ලෙස පෙන්ටගනයට කියා සිටිමින් පුවත්පත පසුගිය සතියේ ලිබියානු නායකයාගේ පුතෙකු හා මුහුබුරන් තිදෙනෙකු මරාදැමුවාක් වැනි බෝම්බ ප්‍රහාර "ගඩාෆිගේ පරිශ්‍රය ද ඇතුලු මිලිටරි මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථාන වෙත" එල්ල කරන ලෙස රෙකම්දාරු කලේය.

මතුටු ඇත්තේ ඇෆ්ගනිස්ථානයේ හා ඉරාකයේ දැනට කෙරීගෙන යන යුද්ධ හා මිලිටරි වාඩිලෑම රටක් රටක් පාසා පතුරුවා හැරීමත් සමග එක්සත් ජනපද අධිරාජ්‍යවාදයේ සාපරාධිත්වය ගෝලීය පරිමාවකින් විහිද යාමයි.

විශේෂයෙන්ම පසුගිය ඉරිදා බිත් ලාච්චන්ට එරෙහි “සාතනයේ මෙහෙයුම” අධ්‍යයන දී ඔබාමා පාලනාධිකාරය විසින් ආක්‍රමනකාරී ලෙස ඔසවා තිබෙන ඉතා දැනුවත් ප්‍රතිපත්තියකි මෙය.

එක්සත් ජනපදයේ ජනාධිපති පකිස්ථානු නගරයක් වන ඇබොටබාඩ්හි නිවාස සංකීර්නයක් ආක්‍රමනය කර බිත් ලාච්චන් සාතනය කර අඩුම තරමින් තවත් මිනිසුන් තිදෙනෙක් හා කාන්තාවක් මරාදැමූ නාවික සීල් ඒකකයේ සාමාජිකයින් සමග 06 දින කෙන්ට්‍රාලී ප්‍රාන්තයේ කැම්බල් කඳවුරේදී රැස්වීමකට සහභාගී වෙමින් ගත කලේය. එක්සත් ජනපද නිලධාරීන්ට අනුව සන්නද්ධව සිටි පුද්ගලයාට එක්වර ම වෙඩිතැබූ අතර අනෙක් අය ක්‍රමානුකූලව වෙඩි තබා සාතනය කරන ලදී

පුද්ගලික රැස්වීමක දී සීල්ස් ඒකකයට ජනාධිපති ඒකකයේ උපහාරය පිරිනමමින් හා ආක්‍රමනයට සහභාගී වූ හමුදා විශේෂ සේනාංක ඒකකය හා විශේෂ ගුවන් මෙහෙයුම් ඒකකය සමග වැසූ දොරවල් පිටුපස රැස්වීමක් පවත්වමින් ඔබාමා මෑතක දී ඇඟහිස්ථානයේ සිට ආපසු පැමිණි සොල්දාදුවන් හමුවේ ප්‍රසිද්ධියේ කථා කලේය.

ජනාධිපතිට “ජයග්‍රාහී පොටක්” යයි බොහෝ දෙනෙක් හැඳින්වූ පකිස්ථාන ආක්‍රමනයෙන් පසුව ගතවූ දවස් ගැන ඔහු විස්තර කලේ එය “අපගේ ජාතියේ ජීවිතයෙහි ඓතිහාසික සතියක්” ලෙසය.

සාතක කන්ඩායමේ සාර්ථක මෙහෙයුම නියෝජනය කරන්නේ “වසර 200කටත් වැඩි කාලයක් තිස්සේ අපව නීර්නය කර තිබෙන වටිනාකම් එනම් ඇමරිකාවේ සාරය නොනැසී පවතිනවා පමණක් නොව ඒවා වෙන කවරදාකටත් වඩා ශක්තිමත්ව තිබෙන බව” යයි ඔබාමා කියා සිටියේය.

ඔහුගේ පරිපාලනය කෙතරම් විශාල දකුනට පැදීමක් සිදුකර ඇත් ද යන්න මෙතෙරම් නාටකාකාර ලෙස පෙන්වුම් කරන වෙනත් තැනක් නැති තරම්ය “ඇමරිකාවේ සාරය” නිර්වචනය කර ඇත්තේ නිදහසේ ප්‍රකාශනය තුළ හා ව්‍යවස්ථාව තුළ නිදහස හා ප්‍රජාතන්ත්‍ර මූලධර්ම නිර්වචනය කර තිබෙන ආකාරයට නොවේ. ඇමරිකානු පුරවැසියන් අත්තනෝමතික ලෙස මරාදැමීම ද ඇතුළු හමුදාව යොදාගෙන විදේශයන්හි සිදුකරන සාපරාධී ක්‍රියාවන් සඳහා අධිස්ථානය හා මිලිටරිවාදය වැලඳගැනීම ලෙස එය අර්ථ දැක්වෙයි.

සිදුවෙමින් ඇත්තේ ඔබාමා හා ඔහුගේ පරිපාලනය බලයට පත්වී ගතවූ වසර දෙක හමාර තුළ සුදානම් කෙරෙමින් තිබූන දේ යළි සලකුනු කිරීම ය. එම කාලය තුළ පරිපාලනය ඇඟහිස්ථාන යුද්ධය පවත්වාගෙන යමින් එය තවත් පුලුල් කර ඇති අතර එය වඩ වඩාත් පකිස්ථානය තුළට ද පතුරුවාහැරීම ගුවන්තනාමෝහි නීති විරෝධී රඳවා තැබීම් අබන්ධව ගෙනයාම සිය රැකියා නිවාස හා ආදායම් මාර්ග අහිමි වූ මිලියන ගනනකට කිසිදු සැලකිය යුතු සහනයක් සැලසීම ප්‍රතික්ෂේප කරන අතරතුර වෝල් විදියට හා අනෙකුත් බැංකු වලට ඩොලර් මිලියන ගනන් වක්කරන ආර්ථික හා සමාජ පිලිවෙතක් අනුගමනය කර ඇත.

මෙම ප්‍රතිපත්තිවල ශුද්ධ ප්‍රතිපලය වී ඇත්තේ 2008 නොවැම්බරයේ ඔහුගේ මැතිවරණ ව්‍යාපාරය අවධියේ ඉදිරියට දැමූ “වෙනසක්” පිලිබඳ පුහු පොරොන්දු හා මාසාවන්ගෙන් දූෂනය කරන ලද එහෙත් ඒවා ඉෂ්ට කරනු ඇති අයෙක් ලෙස ඔබාමා දෙස බැලූ ඡන්දදායකයින් දේශපාලනිකව ඉව්ඡා හංගත්වයට ඇද දැමීමයි.

දැන් ඔහු බුෂ්ගේ ධවල මන්දිරය විසින් අනුගමනය කල ප්‍රතිපත්ති වලින් වෙන්වී ගන්නා බවට ඇඟවීම පවා ඉවත දමා ඇත. ඒ වෙනුවට ඔහු හා ඔහුගේ පරිපාලනය ම කිසිදු විරාමයකින් තොරව යුද්ධ මිලිටරි මෙහෙයුම් හා අමු අමුවේ මිනීමැරීම් සමග බැඳී සිටියි. “වාම” ලිබරලුන්ගේ සමස්තය තුළම මෙම මාරුව හුවා දක්වන්නේ ඊපබ්ලිකන් පක්ෂය නිරායුධ කර 2012 ඩිමොක්‍රටිකයින්ගේ ජයග්‍රහනය සඳහා මාවත හෙලි කරන උපායික විශාරද ප්‍රයුක්තියක් ලෙසය.

මෙම ප්‍රවිෂ්ටය කැටිකර දක්වමින් හිටපු නිව් යෝර්ක් ටයිම්ස් මාධ්‍යවේදියෙකු හා කාටර් පාලනයේ රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරියෙකු වූ ලෙස්ලි ග්ලෙබ් නිව්ස්වික්හි මෙසේ ලිවීය: “බිත් ලාච්චන්ගේ සුක්ෂම සාතනය ජාතිය ම ඔබාමා පිටුපස ඒකරාශී කර තිබේ. එමඟින් ඔහුට දුෂ්කර දේ කිරීමට බලය ලබාදෙයි. අපකීර්තියට පත්ව හා හේදහින්නව සිටි ජනාධිපති ජෝර්ජ් ඩබ්ලිව්. බුෂ් සැප්තැම්බර් 11 නිසා දැවැන්ත ලෙස බලවත් වුවා ක් මෙන් ඔබාමාට ද මෙහෙයවීම සඳහා දුර්ලභ අවස්ථාවන් හිමිකර දී ඇත”

එහෙත් මෙහෙයවන්නේ කොතැනට ද? තමා හා තම පරිපාලනය “සුක්ෂම මිනීමැරීම” සමග අනන්‍ය වෙමින් හා එවන් පදනමක ජාතික එකමුතුව නගා සිටුවමින් අරමුනු කරන්නේ නිශ්චිත ප්‍රේක්ෂකත්වයකි. ඔබාමා උත්සාහ කරන්නේ මිලිටරිය සීඅයිපී හා මූල්‍ය ප්‍රාග්ධනයේ අතිශයින්ම ප්‍රතිගාමී කොටස් එනම් ඊපබ්ලිකන් පක්ෂයේ දක්ෂිණාංශික කොටස් සම්ප්‍රදායිකව පැලපදියම් වී සිටින එම දේශපාලන බලවේගයන් ම අතර ශක්තිමත් දේශපාලන පදනමක් ගොඩනගා ගැනීමට ය.

ගතවන සෑම දිනක දී ම වඩ වඩාත් පැහැදිලි වෙමින් තිබෙන්නේ එක්සත් ජනපදයේ මෙන්ම පකිස්ථානයේ ද බුද්ධි අංශ දිගු කලක් තිස්සේ ම බිත් ලාච්චන්ගේ ආගිය තොරතුරු දැන සිටි බවත් ඔහු මරාදැමීම් තීරනයේ දී දේශීය ගනන් බැලීම් අති මූලික ක්‍රියා කලාපයක් ඉටුකර ඇති බවත්ය.

ගැඹුරුවන ආර්ථික හා සමාජ අර්බුදයක් හා බැඳුනු පරිපාලනය කෙරේ සහයෝගය තියුනු ලෙසින් පහත වැටීමකට මුහුනපා සිටින ධවල මන්දිරය මේ වසර මුලදී විස්කොන්සින්හි පුපුරාගිය ආකාරයේ මහජන විරෝධතා දැනටමත් මතු වී තිබෙන තත්වය හමුවේ වැඩ කරන ජනතාවගේ විවෘත ප්‍රතිරෝධය පැතිරයාම පිලිබඳව බියපත්ව සිටියි.

මේ සතිය තුළ යළි වතාවක් සියයට 9 දක්වා නැගුනු අබන්ධ ඉහල විරැකියාව මුර්න වැටුප්වල නොනැවතී සිදුවන බාදනය පෙර නොවූ විරු සමාජ අසමානතාවය හා හිඟය අඩුකිරීමේ නාමයෙන් පවත්වාගෙන යන සමාජ තත්වයන් මත එල්ල කෙරෙන ප්‍රහාර ඉහල නඟින මහජන කෝපයක් දල්වා තිබේ. එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය ගැඹුරු අවපාතයක් තුළට කිඳී යමින් තිබෙන බව එන්ටම් පැහැදිලි වෙමින් තිබෙන අතර පුලුල් සමාජ නොසංසුන්තාව එමඟින් තවත් දැඩිවීමේ තර්ජනය මතු කරයි.

බිත් ලාච්චන් සාතනය දැකගනු ලැබුවේ එක් අතකින් මෙම කෝපය හා සමාජ ආතතිය වෙනතකට හරවා යැවීමට යොදා ගනිමින් පරිපාලනයේ අත ශක්තිමත් කිරීමේ මාධ්‍යයක් ලෙස ය. අනෙක් අතට එය සැලසුම්ගත කෙරුනේ ඇමරිකානු වැඩකරන ජනතාවට මුහුන දෙමින් ඔවුන්ගේ ජීවන තත්වයන් හා මූලික අයිතීන් මත පෙර නොවූ විරු ප්‍රහාරයන් එල්ල කිරීමේ කර්තව්‍යය සඳහා රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණයේ හා මූල්‍ය ප්‍රභූවේ අතිශයින්ම ප්‍රතිගාමී කොටස් අතර නව දේශපාලන පදනමක් වාත්තු කර ගැනීමට ය.

යේමනයේ අල් අවිලාකිට එරෙහි මිසයිල් ප්‍රහාරය දරනු අනතුරු ඇඟවීමක් අන්තර්ගත කර ගනියි මිලිටරි ප්‍රවන්ඩත්වයේ හා සාතනයේ ප්‍රතිපත්තිය හුදෙක් විදෙස් පිලිවෙත පිලිබඳ කාරනයක් නොව එක්සත් ජනපදය තුළම මූල්‍ය කතිපයාධිකාරයේ අවශ්‍යතාවන්ට තර්ජනයක් වේ යයි සලකන සමාජ හා දේශපාලන බලවේගයන්ට එරෙහිව යොදාගනු ලබන්නාවූ ප්‍රතිපත්තියකි.

ඔබාමාගේ “වාම” ආධාරකරුවන් විසින් සහාය හා අනුබලය දෙන එවන් ප්‍රතිගාමී මූලෝපායකට පෘතුළ සමාජ කෝපය හා නොසංසුන්තාව වර්ධනය වීම නතර කල නොහැකි ය. ඒවා අවුලුවන්නේ ආර්ථික අර්බුදයේ විදේශයන්හි ඔබාමාගේ යුද්ධයන්හි විසදුම් මූල්‍ය ප්‍රභූව හා පුලුල් මහජනතාවන් අතර එන්ටම් ගැඹුරුවන ආගාධයේ වෛෂයික බලපෑම මගිනි. ඒ වෙනුවට පවත්නා සමස්ත දේශපාලන හා සමාජ පද්ධතියට ම එරෙහිව ඇමරිකානු වැඩ කරන ජනතාවගේ ස්වාධීන මැදිහත්වීම තුලින් පමණක් ඉදිරි මාවත සොයා ගත හැකි සමාජ නොසංසුන්තාවේ හා සමාජ අරගලයන්ගේ වර්ධනය එමඟින් වේගවත් කරනවා පමනි.